

Vnitřní směrnice č. 5

Stanovení zásad pro časové rozlišení nákladů a výnosů, výdajů a příjmů, včetně dohadných položek

Tato směrnice je vytvořena v souladu s příslušnými ustanoveními:

- zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhlášky č. 504/2002 Sb.
- Českých účetních standardů.

A. Obecná část

Náklady a výnosy

1. Náklady a výnosy se účtují zásadně do období, s nímž časově a věcně souvisejí. Náklady a výdaje, výnosy a příjmy, které se týkají budoucích období, je nutné časově rozlišit.
Hlediskem pro účtování účetních případů časového rozlišování je skutečnost, že jsou pro danou operaci současně známy tři podmínky:
 - a) konkrétní účel (věcné vymezení),
 - b) přesná výše,
 - c) konkrétní období, kterého se týkají (mezi dvěma nebo více za sebou jdoucími účetními obdobími).
2. Náhrady vynaložených nákladů minulých účetních období se účtují do výnosů běžného roku.
3. Při účtování nákladů a výnosů je třeba dodržovat obsahovou náplň účtů stanovených účtovým rozvrhem na základě směrné účtové osnovy a dále dodržovat předepsané metody účetnictví.
4. Časově rozlišovat nelze pokuty, penále, manka a škody.
Účty časového rozlišení podléhají dokladové inventarizaci, při níž se posuzuje jejich výše a odůvodněnost. Účetní jednotka vede vhodnou formou evidenci časového rozlišení nákladů a výnosů. V případě finančního leasingu vede řádně kartu leasingu, a to vždy samostatně pro každý předmět pořizovaný touto formou.
5. V případě, že se jedná o pravidelně opakující se platby, či platby nevýznamného charakteru (částky), nemusí účetní jednotka takové účetní případy časově rozlišovat.
6. Pokud bude účetní jednotka postupovat v určitých případech podle bodu 5, bude tak postupovat i v dalších účetních obdobích, zvolený způsob nesmí měnit.

Účtová skupina 38–Přechodné účty aktiv a pasiv

V této účtové skupině se účtuje o přechodných účtech aktiv a pasiv; na příslušných účtech se časově rozlišují náklady a výnosy v souvislosti s konkrétním titulem v určité známé výši, jakož i v dohadné výši v souvislosti s konkrétním titulem, vždy se jedná o dvě, případně i více účetních období za sebou jdoucích.

ÚSTAV CHEMICKÝCH PROCESŮ AV ČR, v.v.i.

Rozvojová 135, 165 02 Praha 6

381–Náklady příštích období

Náklady příštích období vznikají jako důsledek toho, že v běžném období zaplatíme za nějakou službu či spotřebu, ale tato služba či spotřeba s tímto obdobím nesouvisí. Může jít např. o nájemné zaplacené dopředu na další rok nebo o náklady na technický rozvoj na několik let dopředu.

383–Výdaje příštích období

Výdaje příštích období představují náklad běžného období, známe jeho výši, ale v běžném období nedojde k jeho vyúčtování. Příkladem může být nevyúčtované nájemné či spotřeba elektrické energie.

Kdy můžeme účtovat o výdajích příštích období? Můžeme je použít v tom případě, kdy k datu sestavování účetní závěrky víme přesnou částku připadající do nákladů příslušného roku, avšak doklad, ze kterého jsme schopni tuto částku zjistit, datumově spadá do následujícího roku.

384–Výnosy příštích období

Výnosy příštích období představují peněžní příjmy přijaté v běžném účetním období, avšak výnos s nimi související se k běžnému období nevztahuje. Příkladem výnosů příštích období může být přijaté nájemné na příští rok nebo přijaté předplatné časopisu na příští rok.

385–Příjmy příštích období

Příjmy příštích období představují výnos související s běžným obdobím, avšak nebyly do konce běžného období jako pohledávky vyúčtovány. Příkladem příjmů příštích období může být například nájemné placené pozadu z pohledu pronajímatele nebo neuhrazený (nestržený) úrok z běžného účtu, který si organizace dokáže přesně vypočítat.

Dohadné položky

Do časového rozlišení v širším pojetí lze zahrnovat dohadné položky aktivní – účet 388 a dohadné položky pasivní – účet 389. U těchto položek neznáme všechny tři nezbytné skutečnosti pro časové rozlišení, tzn. obvykle známe účel, ale neznáme přesně částku či období čerpání. Při stanovení hodnotové výše dohadné položky účetní jednotka vychází z dostupných skutečností, informací a podkladů, např. smlouvy, dohody, obvyklé ceny, předešlé dodávky apod.

388–Dohadné účty aktivní

To jsou pohledávky, které nejsou doloženy všemi potřebnými doklady a tím pádem není známa jejich přesná výše. Související výnos však patří do běžného období.

389–Dohadné účty pasivní

To jsou závazky, které nejsou doloženy všemi potřebnými doklady a neznáme tak jejich výši. Související náklad však patří do běžného období.

Částku dohadných položek vždy stanovíme na základě kvalifikovaného odhadu na základě známých podkladů, kterými pro nás mohou být výše takových nákladů či výnosů z minulých let, výše zaplacených či přijatých záloh atd.

Nejčastěji se setkáme s dohadnými položkami pasivními, které představují závazek, u kterého neznáme jeho výši. Příkladem může být spotřeba elektrické energie, která je vyúčtována jednou ročně v průběhu letních mě-

ÚSTAV CHEMICKÝCH PROCESŮ AV ČR, v.v.i.

Rozvojová 135, 165 02 Praha 6

síců. V době sestavování roční závěrky neznáme částku skutečného nákladu a musíme přistoupit ke kvalifikovanému odhadu např. na základě skutečně zjištěné spotřeby na elektroměru a znalosti ceny elektrické energie.

B. Vnitropodniková úprava

Ústav chemických procesů AV ČR, v.v.i. (dále jen ústav) provádí časové rozlišování výše uvedených titulů v souladu s Účtovou osnovou a Postupy účtování.

(1) **Použití účtu 381 – náklady příštích období.** Tento účet slouží pro podchycení výdajů běžného účetního období, které budou náklady v příštím období. Zúčtování (rozpuštění) nákladů příštích období na příslušný nákladový účet se provede v tom účetním období, s nímž časově rozlišené náklady věcně souvisejí.

(2) **Použití účtu 383 – výdaje příštích období.** Pomocí tohoto účtu se účtují náklady, které s běžným účetním obdobím souvisejí, ale výdaj s nimi spojený nebyl dosud proveden.

(3) **Použití účtu 384 – výnosy příštích období.** Pomocí tohoto účtu se účtují příjmy běžného období, které věcně patří do výnosů v dalším roce. Jejich zúčtování do výnosů se provede v období, s nímž věcně souvisejí;

(4) **Použití účtu 385 – příjmy příštích období.** Zde se účtují částky, které ke dni uzavírání účetních knih nebyly inkasovány a nebyly vyúčtovány ani jako pohledávka, které však časově a věcně souvisejí s výnosy běžného období. Sem patří provedené, ale dosud nevyúčtované (z nějakého důvodu) práce a služby. O nich se účtuje těmito operacemi: 385/602, v dalším roce 311/385, a úhrada 221/311.

(5) **Použití účtu 388 – dohadné účty aktivní.** Zde účtujeme hlavně pohledávky vzniklé u zahraničních grantů. Zúčtování se provede zápisy 388/691350 a v dalším období 221/388 – při úhradě z EU.

(6) **Použití účtu 389 – dohadné účty pasivní.** Zde účtujeme o případných závazcích našeho zařízení na konci roku a to zejména o neuhrazených dodavatelských fakturách, které jsme do konce roku neobdrželi a u kterých neznáme přesnou částku. Účtujeme takto: 5xx/389, v dalším období po obdržení faktury 389/321.

(7) **Výjimky, kdy se na účty – Náklady a výdaje příštích období – neúčtuje.** Jedná se o různé platby poskytované v průběhu běžného roku a pravidelně se opakující v každém roce a to např. auditorské služby,

Účinnost směrnice od: 01.01.2014

Ing. Miroslav Punčochář, DSc.

ředitel